

[Handelsministeren.]

maa regne med Tiden, vi lever i, og at Tidens Forhold meget hurtigt ændres, og man maa ikke glemme, at de skal staa til Ansvar for de dem betroede Midler, hvad enten det er Bankens egne Midler eller modtagne Indskudsmidler. Der er af forskellige og paa forskellig Vis anket over, at Rentesænkningstræbselsberne ikke er ført videre, end Tilfældet er, det, man har tænkt paa, er naturligvis Konvertering af Kasseobligationerne, navnlig i Kreditforeningerne. Det er jo rigtigt, at der i Renteloven er Bestemmelser, som tager Sigte paa en Nedsættelse af Obligationsrenten, og det er jo ogsaa vel kendt, at Regeringen alt har forelagt Rigsdagen Lovforslag, ved hvilke man blev i Stand til at gennemføre en Rentelettelse for Laantagere i Kreditforeningerne. Der kunde imidlertid ikke naas Enighed derom i Folketinget. Det er naturligvis ogsaa en saare vanskelig Ting at gaa ind for en Ændring i Renten for saa store Gældsbeløb, som der her er Tale om. Ærede Medlemmer, der her kritiserer, bør erindre sig, at der her for det første er Tale om privat Gæld, og at der for det andet er Spørgsmaal om, hvem der skal betale Omkostningerne. Skal Staten være uden Risiko og Offer, saa staa vi overfor nøjagtig det samme, som f. Eks. det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen kritiserede forleden, nemlig at Nedsættelsen af Indlaansrenten var at betragte som ensbetydende med, at man tog fra den ene og gav til den anden. Det var et Understøttelsesforslag, sagde det ærede Medlem. Mon det ikke skulde kunne gaa op for det ærede Medlem, at en hvilken som helst Sænkning af Kreditforeningsrenten er ensbetydende med, at der tages fra den ene Part og gives til den anden? Det er i denne Forbindelse ret ligegyldigt, forekommer det mig, om det er Staten eller Kasseobligationsejerne, der skal bære Omkostningerne eller Risikoen. Her er ligesom ved Rentenedsættelsen i Banker og Sparekasser baade en ydende og en nydende Part, men det er, som sagt, ulige vanskeligere at naa til et tilfredsstillende Resultat i det ene Tilfælde end i det andet, men forhaabentlig naar vi trods Vanskelighederne frem til et Resultat, saaledes at vi kan naa det, som var tilstræbt baade over for Udlaansrenten i Banker og Sparekasser og over for Obligationsrenten.

Om den Virksomhed, Valutacentralen udfolder, har de ærede Medlemmer Hr. J. Chr. Jensen, Axel Dam, Rager og Thomsen gjort nogle Bemærkninger, som jeg skal svare paa uden dog at komme dybere ind paa Valutacentralens Arbejde og Betydning

for dansk Erhvervsliv. Loven, ifølge hvilken Centralens Virksomhed udøves, udløber som bekendt med dette Aar. Da Regeringen selvsagt agter at fremsætte Forslag om Opretholdelse af Importregulering, vil der ikke hengaa lang Tid, inden Centralens Virksomhed kan blive Genstand for en mere omfattende Meningsudveksling her i Salen. Derfor kan jeg nøjes med i Dag at gøre nogle ganske faa Bemærkninger til, hvad der er fremført Valutacentralen vedrørende. Jeg deler ganske den Opfattelse, som det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen gav Udtryk for i sin Omtale af Valutacentralen som Værn for dansk Produktion under de forhaandenværende Forhold. Man maa enten være meget naiv eller ogsaa være indstillet over for dansk Produktion paa rent negativ Vis, dersom man gaar ind for det Standpunkt, at Valutacentralen nu er overflødig eller har været overflødig. Centralens Virksomhed er paakrævet og har været paakrævet baade af handelspolitiske, valutamæssige og beskæftigelsesmæssige Grunde — hvilken af disse Grunde der bør veje mest, er en Sag for sig, men det skulde næsten være ufatteligt, at en Rigsdagsmand kunde være saaledes indstillet, at intet af de Hensyn, der her er at tage, for ham kommer til at spille en afgørende Rolle. Ved Bedømmelsen af Valutacentralens Virksomhed er det ikke Ønskeligheden, men Nødvendigheden, der er det afgørende. Jeg er paa det rene med, at adskillige ærede Medborgere har følt sig generet af de importregulerende Foranstaltninger, men jeg er i lige saa høj Grad paa det rene med, at uden Importens Regulering paa den ene eller den anden Maade vilde økonomisk Kaos være opstaaet her i Landet. Man kunde vel nok i nogen Maade en Tid have reguleret en Del, i hvert Fald ved Toldpaalæg, men for det første vilde saadanne i adskillige Tilfælde have virket lige saa generende for Erhvervslivet som de nu iværksatte Foranstaltninger, og for det andet har det været saaledes, at der overalt i Verden under de nuværende Tilstande har været Krav fremme — og man har maattet opfylde dem —, gaaende ud paa, at der maatte træffes Foranstaltninger. Hvor man har truffet Toldforanstaltninger, har man hurtigt indset, at disse ikke var tilstrækkelige, man har maattet gaa til Kontingentering, der som en Nødvendighed fulgte direkte efter Toldpaalæggene. Produktionsvilkaarene er nemlig saa uensartede i de forskellige Dele af Verden, at effektive Værn for Produktionen har været uomgængelig nødvendige i alle Stater, og de er det ogsaa for den danske Stat, for